

Πως θα αλλάξει η καθημερινότητα μετά τον εμβολιασμό έναντι του SARS-CoV-2;

Παρόλο που οι τυχαιοποιημένες κλινικές μελέτες έχουν αποδείξει την αποτελεσματικότητα των εμβολίων έναντι της COVID-19, η κοινή γνώμη θέτει μια σειρά ερωτημάτων που άπτονται της καθημερινότητας όπως αν μετά το εμβόλιο θα μπορούμε να αγκαλιάζουμε τους οικείους μας που ζουν εκτός του νοικοκυριού, αν θα μπορούμε να ταξιδεύουμε με λιγότερους περιορισμούς και αν θα μπορούμε να βγάλουμε τις μάσκες. Οι Ιατροί της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Θεοδώρα **Ψαλτοπούλου**, Ιωάννης **Ντάνας**, Μαρία **Γαβριατοπούλου** και Θάνος **Δημόπουλος** (Πρύτανης ΕΚΠΑ) (<https://mdimop.gr/covid19/>) συνοψίζουν τα μέχρι τώρα δεδομένα. Γνωρίζουμε ότι έως και το 100% των εμβολιασθέντων είτε με το εμβόλιο της Pfizer είτε με το εμβόλιο της Moderna προστατεύονται από σοβαρή νόσο COVID-19 στις 14 ημέρες μετά τη δεύτερη δόση. Έως και το 95% των εμβολιασθέντων προστατεύονται από τη λοίμωξη COVID-19 οποιασδήποτε βαρύτητας, το οποίο σημαίνει ότι τουλάχιστον ένα 5% μπορεί να νοσήσει από COVID-19 παρόλο που θα έχει εμβολιαστεί, πιθανότατα επειδή δεν θα αναπτύξουν ικανοποιητική ανοσιακή απάντηση στον εμβολιασμό. Αλλά και σε αυτή την περίπτωση, τα συμπτώματα αναμένεται να είναι ηπιότερα. Ωστόσο, ο Δρ Greg Poland, διευθυντής της Ερευνητικής Ομάδας Εμβολιασμού της Κλινικής Mayo στις ΗΠΑ, εξηγεί ότι αυτοί οι ασθενείς θα μπορούν θεωρητικά να μεταδίδουν τον SARS-CoV-2. Η ανάδυση νέων στελεχών του SARS-CoV-2 περιπλέκει περαιτέρω τις εκτιμήσεις για την πιθανότητα μετάδοσης του SARS-CoV-2 από τους εμβολιασθέντες. Ο Δρ Poland, που είναι επίσης εκδότης του περιοδικού Vaccines (Εμβόλια), ο Δρ David Cohn από το Πανεπιστήμιο του Οχάιο στις ΗΠΑ και η Δρ Sarah DeRoo από το Εθνικό Νοσοκομείο Παιδών στην Ουάσινγκτον των ΗΠΑ προσπαθούν να απαντήσουν σε φλέγοντα ζητήματα για την καθημερινότητά μας μετά τον εμβολιασμό.

Θα είναι άμεση η επιστροφή στην κανονικότητα μετά τον εμβολιασμό;

- Όχι ακριβώς. Δεν αρκεί απλώς ο εμβολιασμός για να καμφθεί η επιδημιολογική καμπύλη της λοίμωξης COVID-19. Η χρήση масκών προσώπου, η υγιεινή των χεριών και η σωματική απομάκρυνση είναι επίσης αναπόσπαστα μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας. Η επίτευξη ανοσίας έναντι του SARS-CoV-2, είτε μετά τον εμβολιασμό είτε μετά από φυσική λοίμωξη, από την πλειοψηφία του πληθυσμού αποτελεί το δρόμο για την επιστροφή στην καθημερινότητα.

Μπορώ να σταματήσω να φοράω μάσκα μόλις εμβολιαστώ;

- Όχι. Παρόλο που μετά την πάροδο δύο εβδομάδων από τη δεύτερη δόση του εμβολίου έχουμε αποκτήσει πρακτικά ανοσία έναντι του SARS-CoV-2, δεν έχει αποδειχθεί ότι δε μπορούμε να μεταφέρουμε και να μεταδίδουμε τον ιό σε άλλους ανθρώπους. Επομένως, θα πρέπει να συνεχίζουμε να ακολουθούμε πιστά τα μέτρα αποτροπής της μετάδοσης του SARS-CoV-2, τουλάχιστον έως ότου επιτύχουμε ικανοποιητικά επίπεδα συλλογικής ανοσίας στον πληθυσμό.

Εάν εμβολιαστώ με τις δύο δόσεις των εμβολίων και περιμένω για 2 εβδομάδες, μπορώ να συναντήσω συγγενικά άτομα που δεν ζουν στο ίδιο νοικοκυριό;

- Δεν υπάρχει σαφής απάντηση. Δεν γνωρίζουμε κατά πόσο ο εμβολιασμός προστατεύει από την ασυμπτωματική λοίμωξη. Είναι πιθανό ο εμβολιασμένος να προστατεύεται από την εμφάνιση συμπτωμάτων αλλά να μπορεί να μεταδώσει τον SARS-CoV-2 σε άλλους. Ο Δρ Poland δεν συστήνει τους εναγκαλισμούς όταν μόνο ένα από τα δύο άτομα έχουν εμβολιαστεί. Ωστόσο, κοινωνικοί και συναισθηματικοί παράγοντες υπεισέρχονται επίσης στις αποφάσεις των ανθρώπων όταν πρόκειται για τους οικείους τους. Επομένως, αν επιθυμούμε να αποφύγουμε τον κίνδυνο λοίμωξης COVID-19 κατά 100% τότε η απάντηση στην ερώτηση είναι όχι. Αν λάβουμε υπόψη και άλλους παράγοντες τότε οι γηραιότεροι είναι σχετικά ασφαλείς να συναντούν τα ανεμβολίαστα παιδιά και εγγόνια. Ωστόσο, υπάρχει και ο κίνδυνος να ανήκει κάποιος στο ποσοστό των εμβολιασθέντων που δεν θα αναπτύξει ικανοποιητική ανοσιακή απάντηση. Σε αυτή την περίπτωση η χρήση μάσκας και τα μέτρα ατομικής υγιεινής διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο. Όταν είναι όλοι εμβολιασμένοι τότε ο κίνδυνος μειώνεται.

Μπορώ να ταξιδέψω με αεροπλάνο χωρίς άγχος και χωρίς να φοράω μάσκα εφόσον έχω εμβολιαστεί;

- Τα εμβόλια δεν εξαλείφουν τελείως τον κίνδυνο λοίμωξης COVID-19, ενώ η ανάδυση νέων στελεχών ανά την υφήλιο προκαλεί προβληματισμό. Επομένως, προς το παρόν δεν αναμένονται σημαντικές αλλαγές στα ταξίδια με αεροπλάνο.

Θα μπορούν οι ανοσοκατεσταλμένοι ασθενείς να κυκλοφορούν σε δημόσιους χώρους εφόσον έχουν εμβολιαστεί;

- Φαίνεται ότι τα εμβόλια μειώνουν τον κίνδυνο λοίμωξης COVID-19 σε αποδεκτό επίπεδο ώστε οι ανοσοκατεσταλμένοι ασθενείς να μπορούν να κυκλοφορούν σε δημόσιους χώρους με λιγότερο άγχος. Επειδή όμως έχουν κατεσταλμένο ανοσοποιητικό σύστημα συστήνεται η χρήση μάσκας προσώπου για επιπλέον προστασία.

Πότε θα εμβολιαστούν τα παιδιά;

- Δυστυχώς, οι κλινικές μελέτες δεν συμπεριέλαβαν παιδιατρικούς πληθυσμούς και επομένως δεν υπάρχουν στοιχεία αποτελεσματικότητας και ασφάλειας για αυτή την κατηγορία πληθυσμού. Οι εκπαιδευτικοί που εμβολιάζονται θα πρέπει να συνεχίζουν να τηρούν μέτρα προστασίας καθώς μπορεί οι ίδιοι να είναι ασυμπτωματικοί φορείς και να μεταδίδουν τον SARS-CoV-2. Μεγαλύτερη ασφάλεια θα υπάρχει όταν επιτευχθούν υψηλά ποσοστά ανοσίας στην κοινότητα.